

PARURU'IA KOE E TOOU NGUTU'ARE TANGATA I TEIA TUĀTAU ANUANU – PATIA'IA ATU KOE KI TE PATIA PĀRURU O TE FLU, MA TE KORE E TUTAKI

UPDATED 6TH JUNE 2022

Ka ngoie ua te iti tangata Patipika e noo nei ki Aotearoa nei i te tu'ia e te Flu, ko te au metua pakarikari, te au tamariki, e te au vaine nui tikai.

Ko tetai ravenga mama roa atu no te paruru'anga ia koe, koia na roto i te patia'anga ia koe, ki te patia pāruru o te flu, i te au mataiti rava rai. E patia puapinga teia ki to tatou iti tangata i teia mataiti, i te mea oki e, kua pou rai tetai rua mataiti i teia nei, te piri'anga o te kena enua o Aotearoa.

I te tuātau i totoa ei te Covid ki roto i te iti tangata, kare e maata ana te tangata tei tu'ia e te flu i te reira tuatau, no reira kua paruparu rai te turanga pāruru natura o te kopapa mei te flu. No reira oki i puapinga ei e, kia patia'ia tatou ki teia patia pāruru no te flu i teia tuātau.

Ko te maata'anga o te au ravenga ta tatou i taangaanga mai ana no te pāruru ia tatou mei te COVID-19, ka tau katoa te reira no te pāruru atu ia tatou mei te flu – mei te aao'anga i te arai kapumata, patia'anga pāruru, noo'anga ki te kainga me kare koe e meitaki ana, orei'anga putuputu i to tatou rima, e te arai'anga i toou putangio e te vaa me mare ti'e me kore me mare koe.

TE AU UI'ANGA E UI PUTUPUTU IA ANA

Eaa te au akairo o te flu?

Ko tetai ua, me kore ko teia au turanga i raro nei, te au akairo o te flu:

- Veravera te kopapa
- Mamae akia te kopapa
- Mamae te mimiti
- Apikepika kopapa – me kino roa, ka taena rai te rua epetoma
- Mare maro
- Mamae te karaponga
- Taetae te upe
- Eke e te ruaki – kare e kite putuputu ia ana i roto i te aronga mamaata, ko te tamariki ua ra.

Kare te flu i te maki mama 'ua mei te cold rai. Noatu e, e aiteite ua tetai au akairo aere. E kino atu te flu, i tetai au taime, ka akanoo ia atu koe ki roto i te Are Maki.

No tetai ua atu apinga ke taau ka inangaro i te kite, atoro atu i te kupe roro uira [preparepacific.nz](https://www.preparepacific.nz)

Eaa au ka anoano'ia ei kia patia paruru'ia mei te flu?

I te mea oki e, kua roa te iti tangata ki roto i te au arairai'anga no te pāruru mei te maki COVID, ka ngoie ua ratou i te aere atu ki te au ngai akaputupu'anga, viviki atu ei i te to'ia e te flu. I teia nei oki e kua tu'era te au kena Oire, e te au kena Basileia, ka viviki atu te toto'a'anga o te maki i rotopu i te iti tangata.

Ko te patia pāruru o te flu, ka pāruru te reira ia koe e pera ratou, te au tangata e turanga makimaki to ratou, e vaitata ana kia koe i te au ra tataki tai mei te flu, mei ta tatou rai i kite ana i te tuātau e totoa ara te COVID-19.

Ka nimonia katoa ia koe mei roto mai i te flu. Me kino roa toou flu, ka tukuna ia atu koe ki roto i te are maki – ko te au metua pakari tikai, te au tamariki, vaine nui me kore ara te au tangata e maki tinamou to ratou mei te maki pukuatu, pute ao, me kore ara toto vene.

Mei tetai 500 tangata e mate ana i te mataiti i te maki flu, e mei tetai tai anere tuma tangata e aka'noo iatu ana ki roto i te aremaki.

Ka tau tetai ua atu tangata kia patia'ia ki te patia pāruru o te flu, inara me kare koe e meitaki ana, e tiaki koe kia meitaki mai koe ka patia ei koe ia koe ki teia patia pāruru.

Ka rauka ai nei kia patia pāruru ia koe i taua taime rai, no tetai au maki ke atu?

Ae ka rauka rai. Ka rauka koe kia patia'ia ia atu atu ki toou patia pāruru no te flu, e to ta COVID-19 i taua taime rai. Kare e manamanata i teia, e kare e anoano'ia tetai va i rotopu no te tiaki'anga mei te patia o tetai ki tetai.

Ka rauka katoa te tamariki i te patia atu ki te patia pāruru o te flu, i te taime e patia'ia pāruru ia ara ratou no te misara, mumps, rubella (MMR). Me kare i papu ia koe te turanga patia pāruru MMR o taau tama, komakoma atu ki toou Taote.

Ka anoano pakari'ia koe kia aka pou i toou patia paruru o te COVID-19 i te taime e patia'ia ara koe ki toou patia paruru o te flu.

E'ia moni te tutaki no teia patia pāruru o te flu?

Kare te patia pāruru o te flu e tutaki no te iti tangata Patipika:

- Te au tangata 55 mataiti e ara atu.
- Te au vaine nui
- E au turanga maki tinamou to ratou mei te toto vene, oviri, maki pukuatu, potopoto ao e te uti'anga ao, maki manako, mamae'anga kopapa, maki mape e te maki ngarongaro te manako.
- Te au tamariki i raro ake i te 5 mataiti e aere ana ki te Are Maki no te maki pou pou te akaea me kore ara potopoto ao(pungae).

Ko teia patia pāruru tutakikore, no te au tangata ua e noo ana ki Aotearoa nei.

Akapeea i reira me kare au e tau no teia patia'anga pāruru tutakikore?

- Komakoma atu ki toou Taote me kore ki toou Neti no te au ravenga e vai nei noou. Te vai nei tetai au turanga e, ka tau te ngutuare tangata katoatoa no teia patia'anga tutakikore.
- Ka rauka rai koe i te patia atu inara e \$25 – \$45 te tutaki, tei runga ua i te aronga na ratou te patia.

Me kua patia ia ana koe ki teia patia'anga pāruru tutakikore o te flu, penei e te vai nei rai teia tikaanga tutakikore noou.

Me kare koe i patia ia ake ki teia patia pāruru, inara e turanga maki tinamou toou, me ka tika ringi atu i toou Taote, me kore, ringi atu i te numero tutakikore 0800 611 116 kia kite koe e me ka tau koe no teia patia pāruru tutakikore no te flu.

Eaa te au turanga tukau e kite ia ana ki runga i tetai au tangata mei roto mai i teia patia pāruru o te flu?

Te vai ara rai tetai au turanga tu kaui e kite ia ana i runga i tetai au tangata i muri ake i te patia'anga ia atu ratou ki teia patia pāruru o te flu. Aiteite katoa te reira kite turanga tu kaui me patia'ia te tangata kite patia pāruru o te COVID-19.

Ko teia te au turanga tu kaui putuputu e kite'ia ana:

- Mamae te ngai i patia'ia i runga i te rima, mangio, akamaki me kore akamura mua (e ta'i i roto i te au 3 tangata tei patia ia atu, e kite ana i teia turanga)
- Mamae e te akia te kopapa (e ta'i i roto i te au 10 tangata tei patia ia atu, e kite ana i teia turanga)

Te vai nei tetai au tangata, kare e kite ana i tetai turanga tu kaui i muri ake i te patia'ia anga ki teia patia.

Te vai nei tetai au tangata, ka pati ia atu kia tiaki atu mei tetai 15 –20 meneti i muri ake i te patia'anga. Me e ua ake e, e turanga tu kaui kino tetai ka tupu mai, ka rauka ua i te tauturu viviki atu ia ratou i te reira taime rai.

Me ko koe tetai e kite ana i teia turanga tu kaui i te au taime e patia ana koe ia koe ki tetai ua atupatia pāruru, e mea tau e, e komakoma atu koe ki toou Taote, i mua ake ka patia ia atu ei koe ki patia pāruru o te flu.

Eaa to roto i te vairakau pāruru o te flu?

E mea puapinga e kia marama tatou e, kare te maki flu i roto i teia vairakau, e kare koe e tu'ia e te flu me patia'ia koe ki teia vairakau. Kare e rito tatuatau(preservatives) me kore e rito taurekore no te kopapa i roto i teia vairakau.

No te aronga taii ana ki te turanga tukau me kai i te uamoā, e tanga uamoā rai tetai i roto i teia vairakau, kare ra oki e akatupu i te turanga tu kaui. Me te manamanata ara rai koe no runga i teia turanga, komakoma atu ki toou Taote.

Mei teaa te meitaki i teia vairakau pāruru no te Flu?

Ka pāruru atu te vairakau pāruru o te flu no teia mataiti 2022 ia koe, mei tetai 4 katiri o te flu – E rua mei te katiri A, e rua mei te katiri B. E anga ia ana teia au vairakau pāruru no te flu i te au mataiti kia tau ki te katiri e tamanako ia ara e ka to mai ki Aotearoa nei.

Ka pou rai tetai rua epetoma i muri ake i toou patia'ia anga ki teia patia pāruru o te flu i mua ake ka kite ei koe i tona meitaki

E mea tau katoa e kia mārāma tatou e, kare te patia pāruru mei te flu i te apinga ou mei te patia pāruru rai o te COVID-19.

No teia turanga oki, e manganui ua atu rai te au kite akapapu e vai nei no meitaki o teia vairakau pāruru. Kua roa rai teia patia i te taangaanga'ia'anga no te pāruru atu i te tamariki mei te 6 marama mai e tae uatu kite aronga mama'ata i runga ake i te anere mataiti.

Ka pāruru ai nei te Patia pāruru o te COVID-19 iaku mei te maki flu?

Kare. Ka pāruru ua rai te vairakau pāruru o te COVID-19 ia koe mei te maki COVID. Kare atu e vairakau pāruru ke atu e pāruru ia koe mei te flu, mari ua ko teia.

E mea tau ai nei e kia manamanata atu au no runga i tetai au katiri ou o te maki flu?

I te mea oki e te tu'era nei te kena Basileia i teia tuātau, ka kite rai tatou i tetai au katiri ou o te maki flu me totoa mai ki rotopu i to tatou iti tangata.

E katiri tetai no roto mai i te patia pāruru o te flu i te tuanga tonga e taviri nei i te tuatau o te maki flu i roto i te tuanga tokerau o teia nei ao. E turanga meitaki teia no te teateamamao ia tatou i teia nei e te tu'era aere nei te kena Basileia ki te au Basileia i tai mai.

Ngai angaanga

Ka ngoie ua te maki flu i te toto'a i roto i te au ngai e piri vaitata aere ua ara te tangata, i roto tikai i te au ngai mei te au ngai angaanga aere.

No reira me e angaanga piri vaitata ana koe ki te pae i te tamariki, me kore te aronga pakarikari, me ka tika aere atu kia patia p̄ruru ia koe.

Atoro atu e, me e patia tutakikore ana taau ngai angaanga i ta ratou aronga angaanga.

Ka rauka rai i te au ngai angaanga i te tutaki atu i te patia p̄ruru no te flu kia patia'ia ki runga i ta ratou aronga angaanga. Ka rauka ua i tetai tangata patia i te aere atu ki ta kōtou ngai angaanga no te rave atu i te patia'anga me ka inangaro oki toou Pu.

Teia te au ngai patia'anga tutakikore, me kua tau koe

- Toou Taote
- Pharmacies
- Ringi atu i te numero tutakikore a te Healthline 0800 611 116

Me kore ara, atoro atu i te kupe roro uira winterwellness.nz me kore healthpoint.co.nz me ka inangaro koe i te kite oonu atu ki roto i teia

Ka anoano ai nei au i tetai akapapu'anga e ko au teia?

Kare. Ka akara ua te tangata patia kia tukati toou ra anau'anga ki toou ingoa i runga i te akapapa'anga a te Marae Ora koia te numero NHI.

Vaine Nui

Kare e maata atu te kino e te turanga tu kaui ki runga i te vaine nui me kore te pepe i roto i te vairanga.

Me manamanata koe, komakoma atu ki toou Taote.

